

Начало>Парични искиове>Искиове с малък материален интерес

В областта на гражданското правосъдие текущите процедури и производства, започнали преди края на преходния период, ще продължат съгласно правото на ЕС. Въз основа на взаимно споразумение с Обединеното кралство порталът e-Justice ще поддържа информацията, свързана с Обединеното кралство, до края на 2024 г.

Искиове с малък материален интерес

Англия и Уелс

1 Наличие на специално производство по искиове с малък материален интерес

1.1 Приложно поле на производството, размер

Съществува паричен праг от 10 000 GBP, под който е възможно да бъде използвана процедурата за искиове с малък материален интерес. Цената на иска обаче не е единственият фактор, който се взема под внимание. Други съображения включват вида на иска, както и обема и вида на необходимата подготовка за справедливо разглеждане на делото. При някои обстоятелства несложни случаи на по-голяма от 10 000 GBP стойност могат да се разглеждат по процедурата за искиове с малък материален интерес, при условие че е налице съгласието както на ищеца, така и на ответника.

Когато решава дали да разпредели делото към процедурата за искиове с малък материален интерес (известна като процедура за искиове с малък материален интерес (small claims track), или вместо това да разгледа делото по обичайната съдебна процедура, съдията не само ще вземе предвид становищата на ищеца и ответника, но и ще отчете следните фактори:

Цената на иска — нормално тя следва да не надвишава 10 000 GBP.

Вида на иска — обикновено това са потребителски искиове (напр. във връзка с продадени стоки, дефектни стоки или изработка), искиове, свързани със злоупотреби, спорове за собственост върху стоки и спорове между наемодатели и наематели относно ремонти, депозити, несъбрани наеми и др., но не и относно владение.

Когато взема решение дали делото следва да бъде разпределено към процедурата за искиове с малък материален интерес, съдията ще вземе под внимание обема и вида на необходимата подготовка за справедливо разглеждане на делото. Съдията трябва да вземе под внимание факта, че тази процедура трябва да бъде достатъчно опростена за хора, които, ако желаят, да могат да водят делата си без помощта на адвокат. За иска следва да е необходима само минимална подготовка, например за окончателното изслушване. Обикновено делата, разглеждани по процедурата за искиове с малък материален интерес, не включват участието на голям брой свидетели или трудни правни въпроси.

Ако цената на иска е по-ниска от 10 000 GBP, но включва вземане за телесни повреди или за неизправни жилищни помещения и щети, произтичащи от въпросната неизправност, делото няма да бъде разпределено към процедурата за искиове с малък материален интерес, освен когато всяка от претендираните суми по отношение на телесни повреди, неизправност и щети не е по-голяма от 1000 GBP.

Когато дела за по-големи от 10 000 GBP суми се разглеждат по процедурата за искиове с малък материален интерес, за разноските се прилагат различни правила. В тези случаи спечелилата страна ще бъде в състояние да претендира разноските срещу загубилата страна, включително разноските за адвокат. Тези разноски обаче не могат да бъдат по-големи от това, което е присъдено, ако делото се гледа по процедурата за бързо разглеждане на искиове (fast track). По-долу е предоставена допълнителна информация за разноските. Допълнителна информация за различните видове процедури може да бъде намерена на страницата „[Как следва да се процедира?](#)“.

1.2 Прилагане на производството

Макар че повечето дела за суми до 10 000 GBP се разглеждат по процедурата за искиове с малък материален интерес, това не става автоматично. Когато взема решение относно процедурата, по която ще се гледа делото, съдията се съобразява със становищата на страните по спора. Макар и цената на иска да не надвишава 10 000 GBP, съдията може да реши да гледа делото по обичайната съдебна процедура, вместо по процедурата за искиове с малък материален интерес.

Когато по иска е подадено възражение (или е оспорен), ищецът ще изпрати копие от писмената защита на ответника, а в случай на лице, което се явява в съда без процесуален представител — копие от формуляр 180, включващ въпросника във връзка с насоките (Direction Questionnaire). Информацията, която страните предоставят във въпросниците, ще помогне на съдията да реши коя е най-подходящата процедура за делото. Ако ищецът счита, че естеството на делото изисква то да се разглежда като иск с малък материален интерес по процедурата за искиове с малък материален интерес, той следва да посочи това във въпросника. Дори обаче становищата на ищеца и на ответника да бъдат взети под внимание, съдията е този, който определя съгласно коя процедура ще се гледа делото.

Както е посочено по-горе, съдията може да реши да разглежда дело с по-ниска от 10 000 GBP цена на иска по обичайната процедура. Това решение се взема още при образуване на делото.

Съдията разполага с правото на преценка да преразпредели делото от процедура за искиове с малък материален интерес към обикновена процедура, ако счита това за подходящо. Когато даден иск е разпределен към процедурата за искиове с малък материален интерес, а впоследствие е преразпределен към друга процедура, правилата, свързани с разноските за процедура за искиове с малък материален интерес, няма да се прилагат след преразпределение на иска. Правилата във връзка с разноските при процедурата за бързо разглеждане на искиове или многостепенната процедура за разглеждане на искиове (multi-track) ще се прилагат от датата на преразпределение.

1.3 Формуляри

В процедурата за искиове с малък материален интерес има специални формуляри, които е задължително да използвате.

За да предяви иск, ищецът ще трябва да попълни [формуляр N1](#), който се предлага с бележки относно попълването. След като ищецът попълни формуляра, той следва да изготви едно копие за себе си, едно за съда и по едно за всеки ответник. Съдът ще изпрати копие на всеки ответник. Допълнителна информация може да бъде намерена на страницата „[Как следва да се процедира?](#)“.

Както беше посочено по-горе, ако искът е оспорен, съдът ще изпрати на ищеца копие от писмената защита, а на лица, които се явяват в съда без процесуален представител — копие от формуляр N180 <http://formfinder.hmctsformfinder.justice.gov.uk/n180-eng.pdf>, който се изпраща както на ищеца, така и на ответника (ответниците).

Ако съдията реши да разпредели делото към процедурата за искове с малък материален интерес, съдът ще изпрати на страните формуляр N157 (уведомление за разпределение към съда за искове с малък материален интерес), в който се предоставя информация за това къде ще се проведе изслушването и какви стъпки трябва да се предприемат при подготовката.

Когато цената на иска е по-висока от 10 000 GBP, но и двете страни са съгласни делото им да се разглежда по процедурата за искове с малък материален интерес, съдът изпраща формуляр N160 (уведомление за разпределение към процедура за искове с малък материален интерес (със съгласието на страните)). В него също така се предоставя информация за това къде ще се проведе изслушването и какви стъпки трябва да се предприемат при подготовката.

Когато съдия реши, че даден иск може да бъде разглеждан единствено посредством писмени доказателства и без да е необходимо изслушване, съдът изпраща на страните формуляр N159 (уведомление за разпределение към процедурата за искове с малък материален интерес (без изслушване)). В него се посочва и дата, до която или ищецът, или ответникът трябва да съобщи на съда, ако възразява срещу решение само посредством писмени доказателства. Ако някоя от страните възрази, тогава искът ще бъде разгледан по време на изслушване. Съдията може да приеме липсата на отговор като съгласие.

Когато страна бъде обявена за загубила делото по време на изслушване, на което обаче не е присъствала или не е била представлявана нито една от страните, се използва [формуляр N244 \(уведомление за молба \(application notice\)\)](#), за да бъде отменено решението.

1.4 Помощ

Процедурата за искове с малък материален интерес е опростена, така че лицата, които се представляват сами (известни като лица, които се явяват в съда без процесуален представител), да могат лесно да разберат производството. Когато ищецът или ответникът е лице, което се явява в съда без процесуален представител, съдията ще вземе това предвид и ще проведе производството по начин, който дава възможност на въпросното лице да разбере какво се случва и какво се изисква от страните от процесуална гледна точка.

Ако ищецът или ответникът предпочете да не ангажира адвокат, той може да бъде придружен по време на изслушването от някого, който може да говори от негово име. Това лице се нарича „непрофесионален представител (lay representative)“, като може да бъде всеки, който е избран от страната по спора, като например съпруг, роднина, приятел или консултант. Ако е възможно, непрофесионалният представител следва да не бъде свидетел. Непрофесионалният представител не може да присъства на съдебно заседание без лицето, което представлява, освен когато страната по спора е получила разрешението на съда, с което на непрофесионалния представител се позволява да представлява страната по спора в нейно отсъствие.

Възможно е консултантските агенции да изпитват затруднения при осигуряването на служители, които да изпълняват ролята на непрофесионални представители по време на изслушвания, и затова е препоръчително дадена страна да се свърже с тях възможно най-бързо, ако тяхното съдействие е необходимо. Консултантските агенции ще уведомят страните за това дали могат да им предоставят помощ или не. Някои непрофесионални представители могат да поискат заплащане и страната по спора трябва да се увери, че лицето е наясно точно колко ще бъде размерът на заплащането. В случай че непрофесионалният представител се държи непочтително, съдията може да поиска от него да напусне заседанието.

Страната по спора ще трябва да заплати хонорара на ангажирания от нея непрофесионален представител, дори ако спечели делото. Поради това тя следва да прецени дали цената на иска си заслужава да бъде направен този разход. Освен това е възможно непрофесионални представители, които искат заплащане срещу оказаната от тях помощ, да не принадлежат към професионална организация, и ако страната по спора не е удовлетворена от тяхната помощ, не би имало регулиращ орган или организация, пред които да подаде оплакване.

[Бюрото за помощ на граждани \(Citizens Advice Bureau\)](#) или консултантските центрове за потребители също могат да предоставят помощ на страните по спора.

Интернет може да бъде използван за предявяване на иск чрез услугата [онлайн иск за парично вземане \(Money Claim Online\)](#). В случай че е необходима допълнителна помощ, услугата „Онлайн иск за парично вземане“ се поддържа от информационно бюро.

Лица с увреждания, които са страна по спора, могат да се възползват от допълнителна помощ. Ако такова лице има увреждане, което затруднява неговото явяване в съда или общуване, лицето следва да се свърже със съответния съд, който е възможно да бъде в състояние да предостави допълнителна помощ.

1.5 Правила относно събирането на доказателства

Процедурата за искове с малък материален интерес в голяма степен е неформална и по отношение на доказателствата не се прилагат толкова строги правила. В процедурата за искове с малък материален интерес се разглеждат несложни дела за суми с по-малък размер. Съответно по време на изслушването съдът може да възприеме всеки подход, който счете за справедлив. Съдът не е длъжен да взема показания под клетва и съдията може да избере да ограничи провеждането на кръстосан разпит, ако сметне това за подходящо. Съдията обаче е задължен да мотивира решението си за ограничаване на кръстосания разпит. Той може да реши да задава въпроси на някого от свидетелите или на всички тях, преди да позволи на друго лице да го направи.

1.6 Писмено производство

Ако съдията счита, че искът може да се разглежда, без да се провежда изслушване, а само като се използват писмени доказателства, съдът ще посъветва страните по спора да използват формуляр N159 (вж. по-горе). В уведомлението се посочва и дата, до която или ищецът, или ответникът трябва да съобщи на съда, в случай че възразява срещу решение само посредством писмени доказателства. Ако някоя от страните възрази, тогава искът ще бъде разгледан по време на изслушване. Съдията може да приеме липсата на отговор като съгласие. Ако нито една от страните не възрази срещу решението на съдията да не се провежда изслушване, делото може да се разгледа само в писмен вид.

1.7 Съдържание на съдебното решение

Обикновено в съдебните решения в Англия и Уелс се вписват само решението на съдията и всички разпоредения, издадени към страните. Съдията обаче е задължен да отбележи основните мотиви за своето решение, освен когато то е произнесено устно и е записано на лента от съда. Съдията има право да излага мотивите си толкова кратко и опростено, колкото позволява естеството на делото. Той обикновено прави това устно по време на изслушването, но може да ги предостави по-късно или в писмена форма, или по време на изслушване, което е определено за това. Когато съдията е постановил решение по делото, без да е проведено изслушване, той е задължен да изготви мотивите си и съдът ще изпрати копие на всяка от страните.

1.8 Възстановяване на разноски

Относно възстановяването на разноските съществуват ограничения. Понастоящем спечелилата страна може да е в състояние да претендира възстановяване на следните разноски:

Всички съдебни такси, които е платила;

Сума, платена за правен съвет, която не е по-голяма от 260 GBP, ако искът включва молба за съдебно разпореждане (заповед, с която на някого се забранява да извърши нещо) или заповед за конкретно изпълнение (заповед, с която от някого се изисква да извърши нещо, например наемодател, който да извърши ремонт), различни от категориите, във връзка с които не могат да бъдат възстановени съдебни разноски; Сума, която не е по-голяма от 95 GBP дневно, за спечелилата страна и всеки свидетел, който е трябвало да се лиши от приходите си, за да присъства по време на изслушването;

Оправдани разходи, които обхващат допълнителни разноски за пътувания и нощувки за страната или свидетелите;

Ако съдията е издал разрешение да се използва вещо лице, и впоследствие страната спечели делото, съдията ще поиска от загубилата страна да плати част от разноските. Съдията обаче не може да позволи да се платят повече от 750 GBP за вещо лице. Това може да не покрие пълния размер на хонорара на вещото лице, особено ако вещото лице изготви писмено експертно заключение и присъства на съдебното заседание; Съдията може да разпорежи заплащането на допълнителни разноски от страна, която се е държала неприемливо;

Когато финансовата стойност на иска надвишава лимита на процедурата за искове с малък материален интерес, но искът е разпределен към нея от съдията, разноските ще се оценяват в съответствие с тази процедура, освен ако страните постигнат съгласие да се прилагат разпоредбите във връзка с разноските за процедурата за бързо разглеждане на искове.

Допълнителна информация може да бъде намерена на уебсайта на [Министерството на правосъдието](#).

1.9 Възможност за обжалване

Ако загубилата страна желае да обжалва решението на съдията, тя ще трябва да получи разрешение, за да го направи. Ако тази страна/страна по спора присъства по време на изслушването, на което се постановява решението, тя може да поиска от съдията разрешение в края на изслушването.

Страна по спора, която желае да обжалва, трябва да има подходящи основания (или причини) да обжалва. Тя не може просто да възрази срещу решението на съдията, защото смята, че е постановено грешно решение.

Ако страна по спора желае да обжалва, тя трябва да действа бързо. Срокът, в рамките на който жалбоподателят може да подаде жалбата си, е ограничен.

Ако загубилата страна не е присъствала, нито е била представлявана по време на изслушването, тя може да поиска отмяна на решение, постановено по време на това изслушване, и искът да бъде разгледан отново.

Тази страна трябва да подаде молба не по-късно от 14 дни след получаването на съдебното решение. Тя следва да поиска от съда [формуляр N244 \(уведомление за молба\)](#), за да може да подаде молбата.

Съдът ще съобщи на страните кога трябва да се явят в съда за разглеждане на молбата пред съдия.

Съдията ще допусне молба за отмяна на съдебното решение само ако:

страната по спора/страната е имала основателна причина

да не присъства или да не бъде представлявана по време на изслушването; или

да не предостави писмено уведомление до съда;

и страната има реални изгледи да спечели при повторно разглеждане на иска.

Ако молбата на страната е удовлетворена и решението бъде отменено, съдът ще определи ново изслушване във връзка с иска. Когато искането е ясно, съдията може да реши да разгледа делото веднага след изслушване на молбата.

Връзки по темата

[Министерство на правосъдието](#)

[Адреси на съдилищата](#)

[Медиация при спорове във връзка с искове с малък материален интерес](#)

Последна актуализация: 02/12/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.